

Angela Coppelmans is vastgoedadvocaat bij De Voort Advocaten in Tilburg. Regelmatig blogt zij over hoe (soms opmerkelijke) uitspraken tot stand komen.

Een positief stikstof-rapport stelt een eerder verleende omgevingsvergunning niet veilig

Landgoed Dennenheuvel. Zo heet een bestemmingsplan in de gemeente Bloemendaal waarmee klooster Euphrasia met omliggende gronden kan worden herontwikkeld. Nabij dit landgoed ligt een Natura 2000-gebied, een beschermd natuurgebied. De raad van de gemeente Bloemendaal stelt op 18 april 2019 de bestemming Wonen, Tuin en Verkeer vast voor deze plek. Met als doel: de bouw van ruim 200 woningen rond het oude klooster en de aanleg van volkstuintjes langs de westzijde van de Johan Verhulstweg.

Maar dat valt niet bij iedereen in goede aarde.

Niet alleen een bewoner, maar ook de buurtvereniging Bloemendaal-Noord en de Stichting Schapenduinen komen in verweer.

Zo heeft de bewoner moeite met de bestemming Tuin, ofwel *Recreatie*. In het plan zijn tijdelijke kassen toegestaan, die hem het uitzicht ontnemen. Daar gaan ze bij de Afdeling bestuursrechtspraak niet in mee. Ook andere ongemakken als gevolg van de kassen beoordeelt de Afdeling als niet van betekenis.

Maar er speelt wél iets anders: de stikstofproblematiek

Bewoner, buurtvereniging en stichting Schapenduinen zijn ervan overtuigd dat het Natura 2000-gebied lijdt onder de toenemende stikstofdepositie. Daarbij paste de raad het Programma Aanpak Stikstof (PAS) toe, om groen licht te krijgen voor de natuur- en omgevingsvergunningen. Het onderbouwende rapport vermeldt dat er een toename van de stikstofdepositie optreedt op een bepaald hexagoon binnen het nabij gelegen Natura 2000-

gebied: 0,99 mol/ha/jaar. Omdat er op 4 mei 2018 in het PAS ontwikkelingsruimte beschikbaar is, concludeert de gemeenteraad dat het plan uitvoerbaar is.

PAS is passé

Maar de Raad van State verklaart het PAS op 19 mei van dit jaar ongeldig. Het PAS, in 2015 in het leven geroepen om stikstof te reduceren in beschermde natuurgebieden, en tegelijkertijd economische ontwikkelingen te kunnen vergunnen, is dus passé.

De reden: *alle* ruimtelijke plannen in de nabijheid van beschermde natuurgebieden raken ergens het stikstofprobleem. Volgens de Raad van State moet er een passende beoordeling van de effecten en de vergunningverlening plaatsvinden, en dat volgens een andere systematiek, met een nieuw rekenmodel.

De uitspraak heeft grote gevolgen: de sinds 2015 toegepaste systematiek, meting en toetsing op stikstof, heeft *geen* rechtsgeldige waarde meer.

Lopende beroepsprocedure

Omdat de beroepsprocedure voor het bestemmingsplan van de gemeente nog niet is afgerond en het niet om een onherroepelijke natuurbeschermingsvergunning gaat, oordeelt de Raad van State als volgt. De raad van Bloemendaal meende dat het plan voldeed aan de natuurbeschermingsregels. Echter, de raad handelde in strijd met artikel 2.8, derde lid van de Wet natuurbescherming. Hierin staat de verplichting om met een passende beoordeling *zekerheid* te kunnen verschaffen over het niet aantasten van het gebied door stikstofdepositie als gevolg van een (bouw)plan.

Die zekerheid ontbreekt. En dat betekent nader onderzoek doen. Blijkt er sprake van aantasting? Dan kan een plan alleen doorgaan als er voldoende maatregelen worden genomen om de stikstofdepositie alsnog weg te nemen of te kunnen verantwoorden. Zónder te verwijzen naar het PAS, want dat mag dus niet meer van de Raad van State.

*Dan stellen we toch gewoon
een nieuw rapport op?*

Een misrekening

'We stellen een nieuw onderzoek in naar de stikstofdepositie. Dan blijft het bestemmingsplan in ieder geval intact.' Zo moet de raad van de gemeente Bloemendaal gedacht hebben, toen zij de uitspraak over het PAS vernamen van de Raad van State.

En daar maakt de gemeente een misrekening. Want hoewel het gloednieuwe rapport vermeldt dat er met het plan met de toename aan stikstof van 0,99 mol/ha/jaar met zekerheid geen significant verslechterde effecten zullen zijn qua stikstofdepositie, en een passende beoordeling niet nodig is, oordeelt de Raad van State stellig anders.

Systematiek

De Raad van State oordeelt dat de gemeenteraad van Bloemendaal in strijd met de wet handelt: ten tijde van het besluit om het bestemmingsplan vast te stellen, maakte dit nieuwe rapport namelijk *geen* onderdeel uit van het besluit. Ze baseerde zich destijds op het PAS. Voortschrijdend inzicht leert echter dat de toegepaste systematiek nergens

wetenschappelijk en met zekerheid onderbouwt dat het Natura 2000-gebied niet aangetast wordt.

En zo kon het gebeuren dat de gemeenteraad van Bloemendaal het besluit van 18 april 2019 vernietigd zag worden. En daarmee was het bestemmingsplan Wonen, Tuin en Verkeer van tafel.

Hoe voorkom je deze situatie?

- Voor bouwen is een *omgevingsvergunning voor bouwen* vereist, maar dat is mogelijk niet de enige vergunning. Raakt een bouwplan stikstofgevoelige gebieden of habitattypen, dan is mogelijk ook een vergunning op grond van de Wet Natuurbescherming vereist (artikelen 2.7 en 2.8 Wnb). Dit geldt voor zowel individuele bouw als projectmatige bouw.
- Twijfel hierover neem je weg door *vooraf* met het bevoegd gezag (gedeputeerde staten) te overleggen, en door een quickscan of ecologisch onderzoek te laten uitvoeren. Dan is ook duidelijk óf een natuurvergunning benodigd is.
- Voer je je vergunningsplicht vervolgens uit conform de vereisten, dan sta je sterk bij een bezwaar over de rechtmatigheid van het bestemmingsplan of de omgevingsvergunning bouwen. Je hebt een stevige onderbouwing.
- De bestuursrechter zal grondig toetsen of de juiste systematiek gebruikt is voor de passende beoordeling. Kies dus de voorgeschreven methodiek. Het Aerius-model wordt landelijk aanbevolen als rekeninstrument voor toestemmingsverlening en is onlangs ge-update.

Kies de juiste route

De uitspraak laat zien dat met enkel een nieuw onderzoek, het plan of de omgevingsvergunning niet veilig zijn gesteld.

Voor alle activiteiten die met de bouw te maken hebben, of het nu gaat om de omgevingsvergunning, het bestemmingsplan of het bouwrijp maken van grond loont het om vooraf grondig te onderzoeken of een natuurvergunning onderdeel uitmaakt van de bouwplannen.

Mr. Angela Coppelmans is als advocaat gespecialiseerd in vastgoed, bouw en overheid in de breedste zin van het woord.

Heb je advies nodig of wil je meer weten?

Bel of mail.

Telefoon : 013-4668862

Mail : a.coppelmans@devoort.nl

